

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Головного управління

Держпродспоживслужби в

Івано-Франківській області

від «10» 09 2025 р. № 1166

ПОЛОЖЕННЯ

про управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби в Івано-Франківській області

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Управління фітосанітарної безпеки (далі – Управління) є структурним підрозділом Головного управління Держпродспоживслужби в Івано-Франківській області (далі – Головне управління).

1.2. Управління у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, міжнародними договорами України, актами Кабінету Міністрів України, наказами та нормативними актами міністерств, Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Головного управління Держпродспоживслужби в Івано-Франківській області, Положенням про Головне управління Держпродспоживслужби в Івано-Франківській області та цим Положенням, а також іншими нормативно-правовими актами.

1.3. Положення про управління фітосанітарної безпеки (далі – Положення) затверджується наказом начальника Головного управління відповідно до положення про Головне управління в Івано-Франківській області.

1.4. Начальник та працівники Управління призначаються на посаду начальником Головного управління та звільняються ним з посади відповідно до вимог чинного законодавства України, положення про Головне управління.

1.5. Працівники Управління, на яких покладено функції державного нагляду (контролю) є за посадовими відповідними державними інспекторами згідно із законом;

1.6. Управління забезпечує належний рівень діловодства, дотримання режиму секретності та службової таємниці з питань, які належать до його компетенції.

1.7. Повноваження Управління поширюються на територію Івано-Франківської області.

II. ЗАВДАННЯ

2. Основними завданнями Управління є:

2.1. Реалізація державної політики у сферах карантину та захисту рослин, охорони прав на сорти рослин, насінництва та розсадництва, контролю за якістю зерна та продуктів його переробки, державного нагляду (контролю) за додержанням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритих системах на підприємствах, в установах та організаціях агропромислового комплексу

незалежно від їх підпорядкування і форми власності (далі – ГМО у відкритих системах);

2.2. Охорона території України від занесення регульованих шкідливих організмів;

2.3. Виявлення, локалізація і ліквідація регульованих шкідливих організмів;

2.4. Запобігання проникненню регульованих шкідливих організмів у зони, вільні від таких регульованих шкідливих організмів на території України;

2.5. Здійснення державного контролю за дотриманням карантинного режиму і проведенням заходів із карантину рослин при вирощуванні, заготівлі, вивезенні, ввезенні, транспортуванні, зберіганні, переробці, реалізації та використанні об'єктів регулювання;

2.6. Обстеження сільськогосподарських та інших угідь, посівів, насаджень, рослинності закритого ґрунту, розробка прогнозів, виявлення і своєчасне інформування про наявність і розвиток шкідників та збудників хвороб рослин, а також бур'янів;

2.7. Здійснення державного контролю за своєчасним проведенням рекомендованих заходів щодо захисту рослин, додержання підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами встановлених регламентів застосування засобів захисту рослин;

2.8. Організація і контроль за впровадженням у виробництво досягнень науки й передового досвіду з карантину та захисту рослин;

2.9. Узагальнення звітності з питань, що належать до компетенції Управління.

2.10. Здійснення державного контролю за діяльністю суб'єктів усіх форм власності і господарювання в сфері насінництва та розсадництва, дотриманням сортових та посівних якостей насіння, що реалізуються суб'єктами оптової та роздрібної торгівлі, сертифікацією насіння і садивного матеріалу, дотриманням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо генетично модифікованих сортів сільськогосподарських культур.

ІІІ. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ФУНКЦІЇ

Управління відповідно до покладених на нього завдань:

3.1. Здійснює в межах своїх повноважень фітосанітарні заходи;

3.2. Вживає заходів щодо охорони території Івано-Франківської області від занесення регульованих шкідливих організмів;

3.3. Вживає заходів щодо виявлення, локалізації та ліквідації регульованих шкідливих організмів;

3.4. Вживає заходів щодо запобігання проникненню регульованих шкідливих організмів у зони, вільні від таких регульованих шкідливих організмів, на території України;

3.5. Здійснює видачу фітосанітарних сертифікатів, фітосанітарних сертифікатів на реекспорт та карантинних сертифікатів відповідно до фітосанітарних заходів;

3.6. Організовує впровадження екологічно безпечних для людини і довкілля методів та заходів щодо захисту рослин;

3.7. Здійснює нагляд за розвитком, поширенням і шкочочинністю шкідливих організмів та розроблення разом із науково-дослідними установами прогнозів розвитку і поширення шкідливих організмів;

3.8. Своєчасно інформує органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, а також підприємства, установи та організації усіх форм власності та громадян, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, лісом, вирощуванням рослин тощо, про фітосанітарний стан, строки та методи проведення захисних заходів;

3.9. Проводить навчання для осіб, діяльність яких пов'язана з проведенням робіт із транспортування, зберігання, застосування, торгівлі пестицидами;

3.10. Організовує розробку програм щодо боротьби зі шкідливими організмами та регульованими шкідливими організмами;

3.11. Здійснює перевірку за додержанням підприємствами, установами, організаціями вимог законодавства щодо захисту лісів від шкідливих організмів, додержанням технологій та регламентів застосування засобів захисту рослин;

3.12. Проводить екологічне та економічне обґрунтування доцільності захисту рослин від шкідливих організмів;

3.13. Здійснює нагляд за знищенням насіння, яке не може бути використане на посів, продовольчі, кормові та інші цілі, та садивного матеріалу, який не може бути використаний для створення багаторічних насаджень або в інших цілях;

3.14. Здійснює моніторинг обсягів виробництва та/або реалізації насіння і садивного матеріалу у суб'єктів господарювання незалежно від форми власності;

3.15. Державний нагляд (контроль) за:

- дотриманням карантинного режиму і проведенням фітосанітарних заходів із карантину рослин при вирощуванні, заготівлі, вивезенні, ввезенні, транспортуванні, зберіганні, переробці, реалізації та використанні об'єктів регулювання;

- використанням біологічних контрольних організмів;

- виконанням фітосанітарних заходів;

- обігом пестицидів і агрохімікатів;

- наявністю допуску (посвідчення) у осіб, діяльність яких безпосередньо пов'язана з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею засобами захисту рослин, а також працівників підприємств, установ та організацій усіх форм власності, фізичних осіб - підприємців, що організовують виконання таких робіт;

- своєчасним проведенням підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами заходів щодо захисту рослин, додержанням регламентів застосування засобів захисту рослин, вмістом у сільськогосподарській продукції та сировині рослинного походження залишкової кількості пестицидів, агрохімікатів та важких металів;

- дотриманням регламентів зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин;

- проведенням підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами нагляду за фітосанітарним станом рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого ґрунту, місць зберігання та переробки продукції рослинного походження, а також захистом їх від шкідливих організмів,

додержанням технологій та регламентів застосування і торгівлі засобами захисту рослин;

- проведенням профілактичних та винищувальних заходів щодо боротьби зі шкідниками у місцях зберігання запасів продукції рослинного походження;

- діяльністю розсадників, державних сортодільниць, оранжерей і теплиць, діяльність яких пов'язана з обігом рослин;

- діяльністю суб'єктів усіх форм власності і господарювання у сфері насінництва та розсадництва (включаючи лісове, квітково-декоративне насінництво та розсадництво, насінництво картоплі, овочевих, баштанних, плодових і горіхоплідних культур та розсадництво плодових, ягідних, горіхоплідних культур, винограду та хмелю), садівництва та лісових насаджень, які займаються виробництвом, заготівлею, обробкою, розмноженням, зберіганням, реалізацією і використанням насіння та садивного матеріалу рослин, а також за умовами вирощування садивного матеріалу, заготівлею, обробкою, розмноженням, зберіганням, реалізацією та використанням насіння і садивного матеріалу; дотриманням технології виробництва на етапах вирощування, збирання і післязбиральної обробки насіння і садивного матеріалу;

- розташуванням посівів зразків насіння і садивного матеріалу сортів рослин, не занесених до Реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні та/або до Переліку сортів рослин ОЕСР, для селекційних, дослідних робіт і експонування в Івано-Франківській області.

- дотриманням сортових та посівних якостей насіння, що реалізується суб'єктами оптової та роздрібною торгівлі;

- дотриманням суб'єктами насінництва та розсадництва державних стандартів, інших нормативних документів, веденням документації сортових посівів і насаджень, ділянок гібридизації насіння і садивного матеріалу, правильного відбору проб та вибірок для визначення якостей насіння і садивного матеріалу, оформлення документів на посівні та сортові якості насіння і садивного матеріалу, за введенням насіння і садивного матеріалу в обіг;

- сертифікацією насіння і садивного матеріалу;

- дотриманням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритих системах на підприємствах, в установах і організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форм власності;

- дотриманням юридичними та фізичними особами вимог законодавства з охорони прав на сорти рослин у сфері виробництва, використання, зберігання, реалізації та розмноження сортів рослин;

- збереженістю сортів рослин;

- веденням первинного насінництва власниками майнових прав інтелектуальної власності та підтримувачами сортів рослин;

- проведенням експертизи заявки на сорти рослин;

- ввезенням в Україну садивного матеріалу (насіння) незареєстрованих в Україні сортів рослин;

- дотриманням особистого немайнового права авторства на сорт, майнового права власника сорту, права попереднього користування і права при відновленні прав на сорт, права на поширення сорту в Україні;

- дотриманням зерновими складами регламенту зберігання зерна та продуктів його переробки у процесі зберігання зерна та продуктів його переробки;

- за якістю зерна та продуктів його переробки;

3.16. Поширює серед громадян інформацію у сфері карантину та захисту рослин, насінництва та розсадництва, охорони прав на сорти рослин, використання ГМО у відкритих системах;

3.17. Вносить подання до відповідних органів виконавчої влади про запровадження та скасування карантинного режиму або особливого режиму захисту рослин;

3.18. Веде баланс потреб у засобах захисту рослин за асортиментом і обсягами їх виробництва в Україні та закупівлі за імпортом;

3.19. Координує діяльність державних фітосанітарних інспекторів;

3.20. Сприяє постійному навчанню та підвищенню кваліфікації державних фітосанітарних інспекторів;

3.21. Забезпечує проведення експертизи зерна та продуктів його переробки, а також приймає висновки щодо можливості їх подальшого використання або знищення;

3.22. Забезпечує здійснення заходів щодо запобігання корупції і контроль за їх виконанням;

3.23. Організовує розгляд звернень громадян з питань, що належать до його компетенції, виявляє та усуває причини, що призводять до подання громадянами скарг.

3.24. Розглядає справи про порушення вимог законодавства відповідно до закону;

3.25. Надсилає матеріали перевірок до правоохоронних органів для вирішення питань про притягнення до кримінальної відповідальності осіб, у діях яких містяться ознаки кримінального правопорушення;

3.26. Здійснює інші повноваження, визначені законами України.

IV. ПРАВА УПРАВЛІННЯ

Управління має право:

4.1. Проводити фітосанітарні процедури щодо рослин і продуктів рослинного походження та інших об'єктів регулювання;

4.2. Затримувати згідно із законом об'єкти регулювання для інспектування та фітосанітарної експертизи, якщо вони переміщуються без відповідних фітосанітарних документів або у разі візуального виявлення у вантажі регульованого шкідливого організму;

4.3. Проводити відбір зразків з партії рослин і рослинних продуктів для проведення фітосанітарної експертизи відповідно до закону;

4.4. Видавати в межах своїх повноважень розпорядження, що підлягають обов'язковому виконанню, на здійснення фітосанітарних заходів;

4.5. Надавати висновки органам страхування щодо завданих збитків внаслідок ліквідації карантинних організмів;

4.6. Застосовувати, у порядку, встановленому законом, адміністративно-господарські санкції до осіб, винних у порушенні законодавства, нагляд за дотримання якого покладено на Управління;

4.7. Безперешкодного доступу до потужностей (об'єктів) виробництва та обігу об'єктів регулювання, зернових складів, зерносховищ, зернопереробних підприємств в порядку встановленому законодавством;

4.8. Ознайомлюватися з документацією щодо насінництва та розсадництва, відкривати будь-яку упаковку (контейнер) з насінням чи садивним матеріалом для відбору контрольних проб;

4.9. Обмежувати, тимчасово забороняти або припиняти діяльність підприємств, установ, організацій усіх форм власності та громадян у разі порушення ними вимог технології та нормативно-правових актів з питань захисту рослин;

4.10. Безперешкодно відвідувати підприємства, установи, організації усіх форм власності та громадян, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, лісом, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого ґрунту, а також з реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням рослин та сільськогосподарської продукції і сировини рослинного походження, з метою перевірки додержання законодавства про захист рослин та в установленому порядку відбирати зразки ґрунту, води, насіння, рослин, сільськогосподарської продукції і сировини рослинного походження та інших матеріалів для проведення фітосанітарної діагностики;

4.11. Видавати обов'язкові для виконання розпорядження (приписи) про проведення підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами профілактичних і винищувальних заходів щодо захисту рослин;

4.12. Забороняти реалізацію засобів захисту рослин, які не відповідають вимогам щодо їх якості;

4.13. Вимагати відсторонення від робіт осіб, діяльність яких безпосередньо пов'язана з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею засобами захисту рослин, а також працівників підприємств, установ та організацій усіх форм власності, фізичних осіб - підприємців, що організовують виконання таких робіт, які не мають допуску та посвідчення на право проведення робіт, пов'язаних з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею засобами захисту рослин;

4.14. Проводити відбір зразків з партій насіння та садивного матеріалу сільськогосподарських культур, квітково-декоративних та лікарських рослин та лісових насаджень з метою визначення сортових та посівних якостей насіння та садивного матеріалу та з партій зерна для здійснення його експертизи;

4.15. Безперешкодного доступу до потужностей (об'єктів) виробництва і обігу виробництва насіння та посадкового матеріалу у порядку, встановленому законодавством;

4.16. Обмежувати, тимчасово забороняти або припиняти діяльність підприємств, установ, організацій усіх форм власності та громадян у разі порушення ними вимог технології та нормативно-правових актів з питань насінництва та розсадництва;

4.17. Безперешкодно відвідувати підприємства, установи, організації усіх форм власності та громадян, діяльність яких пов'язана з виробництвом, заготівлею, обробкою, розмноженням, зберіганням, реалізацією і використанням насіння та садивного матеріалу;

4.18. Видавати в межах своїх повноважень розпорядження, що підлягають обов'язковому виконанню, щодо дотримання законодавства у сфері насінництва та розсадництва;

4.19. Складати протоколи про адміністративні правопорушення, а також накладати, у порядку встановленому законодавством, адміністративні стягнення на осіб, винних у порушенні законодавства нагляд за дотриманням якого покладено на Управління;

4.20. Забороняти реалізацію партій насіння та садивного матеріалу у випадку відсутності сертифікатів на дотримання сортових та посівних якостей;

4.21. Надавати практичну допомогу в організації виробництва, застосування біологічних та інших нехімічних засобів захисту рослин біолабораторіям і біофабрикам;

4.22. Залучати до виконання окремих робіт, вивчення окремих питань вчених і фахівців, спеціалістів органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій (за погодженням з їх керівниками), представників інститутів громадянського суспільства;

4.23. Одержувати в установленому законодавством порядку інформацію, документи і матеріали від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності та їх посадових осіб, в тому числі від Державної фіскальної служби України про ввезення на територію, вивезення з території України та транзит товарів, рослин та продуктів рослинного походження, інших об'єктів регулювання, від Державної служби статистики України відповідні статистичні дані;

4.24. Для виконання покладених на Управління завдань організовувати наради, проводити семінари, конференції, створювати комісії та робочі групи.

4.25. Проводити дослідження, в тому числі наукові, у сферах, що належать до компетенції Держпродспоживслужби України.

4.26. Управління під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє з державною адміністрацією та органами місцевого самоврядування, а також підприємствами, установами, організаціями на території Івано-Франківської області.

4.27. Користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, органів місцевого самоврядування, державними, в тому числі урядовими системами зв'язку та іншими технічними засобами, не забороненими законом.

4.28. Інформувати керівництво Головного управління про покладення на Управління обов'язків, що виходять за межі його компетенції, а також про випадки неподання або несвоєчасного подання на вимогу Управління необхідних матеріалів посадовими особами підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби.

4.29. Брати участь у нарадах, семінарах, конференціях, а також у роботі робочих груп з питань, що відносяться до компетенції Управління.

4.30. Має свій бланк документу, а також може мати штампи та печатки (в тому числі й зі своїм найменуванням).

4.31. Користуватися іншими правами, які передбачені чинним законодавством України.

V. СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ

5.1. Начальник управління:

5.1.1. Управління очолює начальник, який призначається на посаду і звільняється з посади начальником Головного управління відповідно до вимог чинного законодавства України, положення про Головне управління та цього положення.

5.2. На посаду начальника Управління призначається особа:

- з вищою агрономічною освітою за освітнім ступенем не нижче магістра;
- з досвідом роботи на посадах державної служби категорій «Б» чи «В» або досвід служби в органах місцевого самоврядування чи досвід роботи на керівних посадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності не менше двох років;

- вільним володінням державною мовою.

5.3. Начальник безпосередньо підпорядкований начальнику Головного управління.

5.3.1. Здійснює загальне керівництво діяльністю Управління і несе відповідальність за виконання функцій, передбачених цим Положенням;

5.3.2. Організовує роботу, дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку і забезпечує виконавську дисципліну працівниками Управління.

5.3.3. Визначає обов'язки і ступінь відповідальності працівників Управління, виходячи із завдань і функцій Управління;

5.3.4. Розподіляє обов'язки між керівниками структурних підрозділів;

5.3.5. Відповідно до законодавства подає пропозиції начальнику Головного управління про призначення на посади, звільнення з посад, переміщення працівників, присвоєння рангів державним службовцям, заохочення та накладання стягнень на працівників Управління, вживає за необхідності заходів щодо підвищення кваліфікації працівників;

5.3.6. Забезпечує дотримання працівниками Управління вимог законодавства України з питань державної служби та боротьби з корупцією;

5.3.7. Надає подання до відповідної державної адміністрації щодо запровадження карантинного режиму у разі виявлення карантинних організмів у межах області;

5.3.8. Надає подання до відповідної державної адміністрації щодо запровадження особливого режиму захисту рослин у разі масового розвитку і поширення особливо небезпечних шкідливих організмів і потреби в додаткових заходах та ресурсах щодо їх локалізації і ліквідації у межах Івано-Франківської області;

5.3.9. Забезпечує захист державної таємниці у напрямках діяльності Управління відповідно до чинного законодавства;

5.3.10. Опрацьовує документи та виконує доручення, щодо питань карантину та захисту рослин, насінництва, розсадництва та якості зерна;

5.3.11. За дорученням керівництва Головного управління представляє інтереси Держпродспоживслужби, Головного управління та Управління з питань, що належать до його повноважень, у судах, органах державної влади та місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях.

5.3.12. Візує накази, інструкції, положення та інші документи з питань діяльності Управління.

5.3.13. Проводить особистий прийом громадян згідно з встановленим графіком, а також надає безоплатні правові консультації громадянам України.

5.3.14. Виконує окремі доручення начальника Головного управління.

5.3.15. Бере участь у розробленні і виконанні заходів для зміцнення господарського розрахунку, договірної, фінансової і трудової дисципліни, забезпечення зберігання власності, боротьби з розтратами й розкраданнями.

5.3.16. Начальник управління є державним службовцем, та за посадою, головним державним фітосанітарним інспектором Івано-Франківської області згідно із законом.

5.3.17. Начальник відділу фітосанітарних заходів на кордоні за посадою є державним службовцем та відповідно заступником Головного державного фітосанітарного інспектора Івано-Франківської області згідно із законом.

5.3.18. У разі відсутності начальника Управління його обов'язки покладаються на одного із керівників відділів.

5.4. Начальник Управління має право підпису документів:

5.4.1. У межах повноважень, визначених чинним законодавством нагляд (контроль) дотриманням якого покладено на Управління.

5.4.2. Інформаційного характеру, адресованих центральним органам виконавчої влади, місцевим державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам, організаціям, а також включення кандидатур фахівців до складу робочих груп, запрошень на наради, що проводяться Управлінням, подання інформаційно-аналітичних матеріалів, запити на отримання інформації, повідомлення тощо.

5.4.3. Відповідей на запити органів влади, інших установ, суб'єктів господарювання, громадських об'єднань (крім відповідей на звернення та запити депутатів всіх рівнів, а також звернень та листів щодо оскарження дій та/або бездіяльності посадових осіб та керівників структурних підрозділів Управління).

5.5. У відповідності до штатного розпису у структуру Управління входять:

5.5.1. Відділ карантину рослин

5.5.2. Відділ фітосанітарних заходів на кордоні

5.5.3. Відділ захисту рослин, фітосанітарної діагностики та прогнозування

5.5.4. Відділ контролю у сфері насінництва, розсадництва та якості зерна

VI. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

1. Начальник та працівники Управління несуть відповідальність за неналежне виконання або невиконання своїх посадових та функціональних обов'язків, що передбачені законодавством, положенням про Головне управління, цим положенням та посадовою інструкцією, за правопорушення, скоєні в процесі здійснення своєї діяльності але в межах, визначених діючим законодавством України;

VII. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Покладання на Управління обов'язків, не передбачених цим Положенням, а також тих, що не відносяться до компетенції Управління, не допускається.

**Начальник управління
фітосанітарної безпеки**

Іван АНДРУСИШИН